

HOT OCH UTPRESSNING

- EN NY VERKLIGHET FÖR DAGENS CHEFER?

Chefernas erfarenhet kring säkerhetshot och otillåten påverkan i den privata tjänstesektorn.

En rapport från Ledarna inom privat tjänstesektor

Innehållsförteckning

- 03** Förord
- 04** Hot och utpressning – en del av vardagen?
- 05** Majoriteten väljer att berätta
- 06** Ökad utsatthet – och stor osäkerhet
- 07** Mer hot och våld i framtiden
- 08** Cheferna låter sig inte skrämmas
- 09** Det saknas utbildning, inte rutiner

- 10** Sammanfattning
- 11** Om rapporten
- 11** Mer information och verktyg

Förord

I takt med att den organiserade brottsligheten bredd ut sig allt mer i samhället har även antalet hot och försök till otillåten påverkan av personer i ledande befattningar ökat. För att skydda chefer och säkra en tryggare arbetsmiljö krävs det åtgärder från både samhälle och näringsliv.

Inför framtagningen av denna rapport har Ledarna inom privat tjänstesektor funderat kring följande frågor: Hur pass utbrett är problemet med otillåten påverkan bland chefer i den privata tjänstesektorn. Finns det en ökad oro bland cheferna när det kommer till personlig säkerhet? Tas chefernas utsatthet på allvar och vet cheferna hur de ska agera om de blir utsatta för hot eller otillåten påverkan?

Denna rapport bygger på svar från en kvantitativ enkätundersökning gjord under perioden 12 maj till 23 maj 2023 av Kantar Sifo. Totalt besvarades enkäten av 1 115 respondenter, som är medlemmar i Ledarna inom privat tjänstesektor.

”Hot och påtryckningar är ett växande problem.”

Rapporten visar att otillåten påverkan är ett utbrett fenomen bland chefer. Detta inkluderar hot, våld, trakasserier och påtryckningar från externa parter. Flera vittnar om att de blivit utsatta vid upprepade tillfällen och det är mycket oroande att en betydande andel chefer upplever denna typ av påverkan. Något som kan ha allvarliga konsekvenser för såväl arbetsmiljö som beslutsfattande.

Många chefer uttrycker dessutom att de i högre grad utsatts för otillåten påverkan idag jämfört med för tre år sedan. Vår rapport indikerar därmed att hot och påtryckningar är ett växande problem. Något som kan få betydande konsekvenser för chefernas välbefinnande och säkerhet på arbetsplatsen.

Foto: Mette Ottosson

Lorri Mortensen Mates

Ordförande LPT,
Ledarna inom privat tjänstesektor

Mail: lorri@lipt.se

Tel: +46 (0)70 825 03 66

Detta understryker behovet av att vidta åtgärder för att stärka skyddet och säkerheten, samt även minska risken för mutor och korruption.

Vi på Ledarna inom privat tjänstesektor vill öppna upp för samtal kring de växande säkerhetshoten i chefernas vardag. Vår förhoppning är att rapporten banar väg för en diskussion kring hur organisationer kan utveckla och utbilda sina chefer så att de ska kunna navigera kring hot och risker i en allt osäkrare och ombytlig tillvaro.

Lorri Mortensen Mates

Ordförande LPT

Hot och utpressning - en del av vardagen?

Flera chefer inom den privata tjänstesektorn vittnar om påtryckningar av olika slag.

Tre av tio chefer uppger att de någon gång blivit utsatta för otillåten påverkan i sin roll som chef.

Definition av otillåten påverkan: Hot, våld, trakasserier eller påtryckningar från personer eller organisationer i syfte att påverka beslut.

7% av cheferna har upplevt hot, våld, trakasserier och påtryckningar under det senaste året

Har du någon gång blivit utsatt för otillåten påverkan i din roll som chef?

	Totalt	Män	Kvinnor
Ja, flera gånger under det senaste året	2%	2%	2%
Ja, vid enstaka tillfällen under det senaste året	5%	4%	7%
Ja, flera gånger under mitt arbetsliv men inte senaste året	4%	4%	4%
Ja, vid enstaka tillfällen under mitt arbetsliv	19%	17%	21%
Nej, det har aldrig hänt	69%	73%	65%
Vet ej	1%	1%	1%

Kvinnliga chefer upplever i något högre utsträckning att de har utsatts för otillåten påverkan i sitt arbetsliv. 34 procent av kvinnorna anger att de har varit med om det, medan motsvarande siffra för männen ligger på 26 procent.

Topp 5: Branscherna som är mest utsatta för otillåten påverkan

1. Utbildning

2. Bank & Finans

3. Turism

4. Bemanning

5. Städ

7 av 10

chefer som drabbats av otillåten påverkan har valt att berätta för sina närmaste chefer

Majoriteten väljer att berätta

Bland de chefer som svarade att de någon gång blivit utsatta för otillåten påverkan har sju av tio valt att berätta om det för sina närmaste chefer. Hela 80 procent av de kvinnliga cheferna har berättat för sina arbetsgivare när de drabbats av otillåten påverkan mot bara 55 procent av männen.

Hela 97 procent uppger samtidigt att de skulle våga berätta om de någon gång blir utsatta för hot eller påtryckningar i framtiden. Nästan lika många, 93 procent, säger också att de vet var de ska vända sig om de drabbas.

Jag vet var jag ska vända mig om jag utsätts för otillåten påverkan.

Instämmer helt	65%
Instämmer delvis	28%
Instämmer inte alls	5%
Vet ej	3%

Varannan chef inom bank- och finansbranschen vågar inte berätta om hot och påtryckningar för sina arbetsgivare

De chefer som är mest benägna att informera sina arbetsplatser om att de utsatts för hot och påtryckningar arbetar inom bemanning, IT och kommunikation. Tystnadskulturen är däremot som starkast bland chefer som är verksamma inom försäkringar, bank- och finansbranschen.

Ökad utsatthet - och stor osäkerhet

28 procent av alla chefer upplever att de är mer utsatta för otillåten påverkan idag jämfört med för tre år sedan. Något fler, 37 procent, anser att utsattheten inte ökat. Samtidigt uppger var tredje chef att de inte vet eller att de inte har någon uppfattning.

Upplever du att chefer är mer utsatta för otillåten påverkan idag än för tre år sedan?

	Totalt	Män	Kvinnor
Ja mycket mer	4%	4%	5%
Ja, något mer	24%	23%	26%
Nej, inte alls	37%	42%	32%
Vet ej	35%	32%	38%

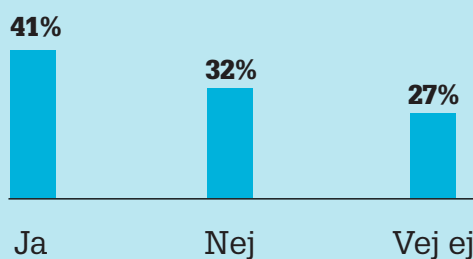
4 av 10 chefer tror att hotet mot deras personliga säkerhet kommer öka i framtiden

Mer hot och våld i framtiden

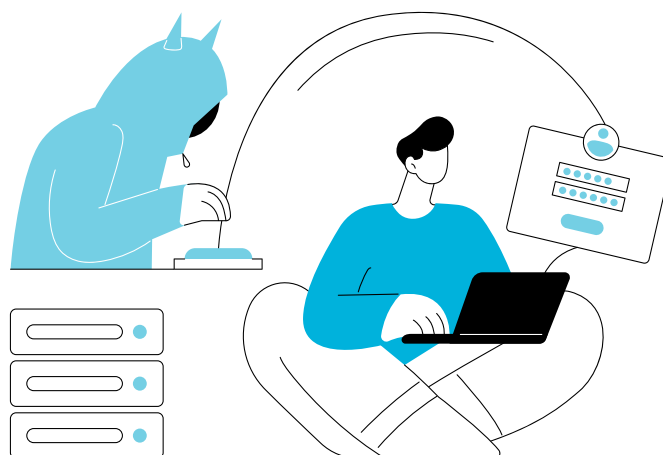
Hela 41 procent av cheferna inom privat tjänstesektor tror att hotet mot chefers personliga säkerhet kommer att bli större framöver. Utbildning, bevakning och säkerhet samt städ är de branscher där flest chefer tror att säkerhetshotet kommer att öka. Många chefer befarar också att hoten mot cyber- och informationssäkerhet kommer öka allt mer i framtiden.

Tror du att hot, våld eller utpressning kommer bli vanligare mot chefer i framtiden?

89 %

tror att hoten mot cybersäkerhet kommer öka i framtiden

7/10

chefer befarar att läckage av konfidentiell information eller spionage kommer bli vanligare

Cheferna låter sig inte skrämmas

Trots den ökade hotbilden är det bara fem procent av cheferna som på grund av detta har övervägt att lämna en anställning det senaste året. Det är dubbelt så många kvinnliga chefer än manliga som övervägt detta.

Har du övervägt att säga upp dig för att du blivit utsatt för otillåten påverkan?

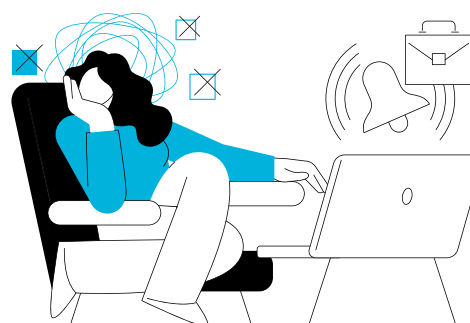
	Totalt	Män	Kvinnor
Ja	5%	3%	7%
Nej	95%	97%	93%

Branscherna som flest övervägt att lämna pga. otillåten påverkan

1. Utbildning

2. Försäkringar

3. Bank & Finans

Det saknas utbildning, inte rutiner

41 procent av cheferna uppger att deras arbetsgivare inte erbjudit dem någon utbildning för att hantera hot och otyllåten påverkan på jobbet. Samtidigt menar tre av fyra att deras arbetsgivare har tydliga rutiner för att hantera denna typ av säkerhetshot. Sex av tio säger dessutom att deras arbetsplatser har säkerhetsavdelningar som hanterar frågor kring hot och risker.

Topp 3: Branscherna som utbildas mest kring otyllåten påverkan

1. Försäkringar
2. Städ
3. Bevakning & Säkerhet

Topp 3: Branscherna som utbildas minst kring otyllåten påverkan

1. Kommunikation
2. Bemanning
3. IT

88% av cheferna anser sig ha god kompetens när det kommer till risk- och säkerhetsfrågor

SAMMANFATTNING

Tre av tio chefer inom den privata tjänstesektorn har utsatts för otillåten påverkan i sina chefsroller. Otillåten påverkan inkluderar hot, våld, trakasserier eller påtryckningar från personer eller organisationer med avsikt att påverka beslut. Sju procent av cheferna har upplevt dessa typer av hot och påtryckningar under det senaste året.

Kvinnliga chefer har något oftare utsatts för otillåten påverkan jämfört med manliga chefer. De branscher som är mest utsatta för otillåten påverkan är utbildning, bank och finans, turism, bemanning och städ.

Majoriteten av cheferna som drabbats av otillåten påverkan har valt att berätta för sina närmaste chefer. Kvinnor är dock betydligt mer benägna att berätta för sin arbetsgivare än vad männen är.

Nästan tre av tio chefer uppger att otillåten påverkan har ökat de senaste tre åren. En betydande del av cheferna tror även att hotet mot deras personliga säkerhet kommer att öka i framtiden, och de förutspår även att hoten mot cyber- och informationssäkerhet kommer att bli allt större.

Endast fem procent av cheferna har dock övervägt att säga upp sig på grund av externa hot, våld eller påtryckningar. 88 procent av cheferna anser att de har god kompetens när det kommer till risk- och säkerhetsfrågor, men två av fem chefer menar på samma gång att deras arbetsgivare inte erbjuder någon utbildning för att hantera hot mot personlig säkerhet.

Sammanfattningsvis går det att konstatera att otillåten påverkan kan komma att bli ett allt mer allvarligt problem inom den privata tjänstesektorn. Det finns en oro kring att detta och andra säkerhetshot kommer att öka i framtiden. Det är viktigt att arbetsgivare tar itu med dessa frågor genom att erbjuda utbildning och skapa tydligare rutiner för att hantera dessa situationer.

OM RAPPORTEN

BAKGRUND

Ledarna inom privat tjänstesektor (LPT) arbetar löpande med olika chefsfrågor för att uppmärksamma och förbättra tillvaron för sina medlemmar, det vill säga svenska chefer inom den privata tjänstesektorn. Denna rapport är en del av detta arbete och syftar till att kartlägga chefernas syn på de kompetenskrav som ställs idag och hur de ser på framtiden.

OM LPT

Ledarna inom Privat Tjänstesektor (LPT) är branschföreningen för chefer inom den privata tjänstesektorn. LPT har cirka 18 500 medlemmar och arbetar med att driva olika branschfrågor för att skapa bättre villkor och möjligheter för cheferna på arbetsmarknaden.

HUR RAPPORTEN HAR GENOMFÖRTS

Denna rapport sammanfattar en kvantitativ undersökning med 18 frågor som genomfördes av *Kantar Sifo* på uppdrag av Ledarna inom privat tjänstesektor (LPT) under perioden 12 maj till den 23 maj 2023. Totalt intervjuades 1 115 personer som är medlemmar i Ledarna inom privat tjänstesektor och har olika chefsbefattningar.

- 46 % av respondenterna är kvinnor.
- 54 % av respondenterna är män.
- Respondenterna representerar ett brett urval av branscher.

Som journalist kan du fritt använda innehåll, resultat och fakta från rapporten. Vid användning av text- eller bildinnehåll, uppge gärna källa: Ledarna inom privat tjänstesektor.

MER INFORMATION OCH VERKTYG

Om du utsatt för hot eller känner dig otrygg

Om du är utsatt för ett säkerhetshot, exempelvis utpressning eller något annat som hotar din säkerhet, är det bra att informera din chef. Om din chef inte försöker åtgärda problemen kan du också vända dig till företagets skyddsombud. Du ska också snarast vända dig till polisen. Anmäl till polisen genom att ringa 114 14 eller besök en polisstation. Om hotet är akut ska du ringa 112. Polisen kan även ge dig råd om eventuella skyddsåtgärder du själv kan vidta för att bättre skydda dig själv.

Läs mer på: www.polisen.se/utsatt-for-brott/hjalp-och-stod-fran-samhallet/skydd-for-hotade/

Medlem i Ledarna?

Ledarna och Ledarnas branschföreningar stöttar dig i din roll som chef, men hjälper dig också att ta till vara dina rättigheter som anställd.

Läs mer på: www.ledarna.se/din-anstallning-och-trygg-het/chefens-arbetsmiljo

Samtalsstöd – när du behöver någon att prata med

Som medlem i Ledarna kan du helt anonymt ringa till Ledarnas samtalsstöd. När du ringer får du prata med en sacionom som är utbildad i att tala med människor som behöver få stöd eller befinner sig i en svår situation. Behöver du mer stöd ingår upp till tre konsultationer per ärende med en psykolog eller psykoterapeut. All kontakt sker per telefon. Samtalsstödet är tillgängligt dygnet runt – året om.

Alla du talar med är opartiska och har tystnadsplikt. Ledarna tillhandahåller samtalsstödet genom Bliwa i samarbete med *Falck Healthcare*. Logga in på Ledarna.se för att se det telefonnummer som du som medlem ringer när du behöver samtalsstöd.

Läs mer på: www.ledarna.se/medlemskap/person-lig-chefsradgivning-och-coachning/samtalsstod

lptledarna.se

LPT

LEDARNA PRIVAT
TJÄNSTESEKTOR